

EKO

Zielone przystanki

W stolicy województwa, a także w Częstochowie pojawiają się przystanki zdobione zielenią. To rozwiązanie ładne i proekologiczne. Może warto zainteresować się tym także w innych miejscowościach?

Pierwszy „zielony przystanek” w Częstochowie pojawił się mniej więcej rok temu. Zamiast zwykłej, „technicznej” wiaty – obiekt pokryty bluszczem. Jeszcze wcześniej tego rodzaju idee realizowano już w Katowicach. W miastach, wśród panoszącej się betonozy, to ważne. Ale i w mniejszych miejscowościach zdarza się, że nie każdy przystanek tonie w naturalnej zieleni. Wystarczy, że stoi gdzieś pośród gęstszej zabudowy. Przystanki dzisiaj to zwykle takie rozgrzane letnim słońcem wiaty – dające może trochę cienia, ale zwykle przepelnione suchym gorącem. Brak zieleni daje się odczuć. W Katowicach podjęto temat „zielonych przystanków” już wcześniej, w centrum ograniczania skutków pogody i suszy przez

zieleni. Pilotażowo było to utworzenie trzech takich miejsc. Było to zresztą wynikiem rozstrzygnięć w zakresie budżetu obywatelskiego.

Nic nie stoi na przeszkodzie, by miejsca tego rodzaju wzbogacić o zieleni także poza Katowicami czy Częstochową. Nietrudno wskazać w powiecie kłobuckim takie przystanki, gdzie jest tylko szkło, żelazo i beton. Gdzie najbardziej doskwiera odczucie, że na autobus czeka się na rozgrzanej słońcem „patelni”.

„Zielony przystanek” może mieć różną postać. Mogą to być jakieś pnącza przysłaniające na przykład tylną ścianę wiaty. Mogą być jakieś nasadzenia roślin w pobliżu przystanku. Może też być specjalny dach pokryty roślinnością. W ostatnich latach chętnie pozbywaliśmy się zieleni, kosztowaliśmy każdy metr kwadratowy, eliminowaliśmy naturę. To wydawało się nowoczesne, kojarzyło się z porządkiem. Dziś bardziej odczuwamy cieplejsze lata, a i brak zieleni sprzyja temu odczuciu. Nie chodzi o to, by budki przystankowe lokalizować w lesie. Zieleni można umieszczać w sposób zorganizowany. By nadal takie miejsce kojarzyło się z porządkiem. Owszem, pewnie trzeba też tej zieleni potem doglądać. Ale... o porządek na przystankach też trzeba dbać. Chwila na zieleni się też znajdzie.

Zieleni, gdy zagości na przystanku, będzie miała szansę wpływać na mikroklimat. A na pewno – na odczucia osób, które w takim miejscu będą czekać na autobus. Obecność zieleni wpływa na obniżenie temperatury, na wilgotność powietrza, obecność wody w otoczeniu, nawet na filtrowanie powietrza. Warto zastanowić się nad tematem „zielonych przystanków”. (jar)

EKO

Drony pomiarowe nad kominami

Pomiary emisji z kominów służą ocenie skuteczności polityki antysmogowej. Nie chodzi o kontrolę mieszkańców.

We wtorek i w środę na osiedlu Dąbrowa w Krzepicach realizowano pomiary pyłu zawieszonego w powietrzu. Wykorzystywano do tego wyspecjalizowanego drona

Urząd miejski uprzedzał zawczasu, że tego rodzaju pomiary będą prowadzone. Nie omieszkało zapewnić, że pomiary nie służą wykryciu jakichś indywidualnych nieprawidłowości – i nie będzie żadnych konsekwencji jeśli nad któryś z kominów będzie wykryta nieprawidłowa emisja. Celem programu pomiarowego nie jest bowiem kontrolowanie mieszkańców, a kontrola faktycznego stanu powietrza na takim obszarze, jak osiedle. To w ogóle część szerszej zakrojonych badań, które są realizowane w ramach programu „Śląskie. Przywracamy błękit”. Chodzi przede wszystkim o ocenę skuteczności realizacji zapisów śląskiej uchwały antysmogowej. Cemu do badania wybrano właśnie osiedle Dąbrowa? Przesądziła po prostu gęstość zabudowy.

Tegoroczne pomiary to pierwsza taka akcja z serii. Następnie będzie ona powtarzana w kolejnych czterech latach. Do oceny pójść wyniki z pięciu sezonów grzewczych. Pozwoli to na wyciągnięcie różnego rodzaju wniosków dotyczących polityki antysmogowej – opartych właśnie o szczegółowe pomiary.

Łącznie z Krzepicami jest w województwie dziesięć gmin, które wybrano do realizacji tego rodzaju pomiarów. Badania te prowadzone są przez wykwalifikowane zespoły, a więc z ich prowadzeniem – z tym, że nad posesją przemieszcza się dron – nie wiąże się żadne niebezpieczeństwo. Wszystko odbywa się też w konsultacji z władzami lokalnymi. (jar)

EKO

Wyjątkowe jubileuszowe Zielone Czeki

W roku jubileuszu swojego 30-lecia Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłasza kolejną edycję konkursu Zielone Czeki

Obecnie WFOŚiGW w Katowicach rozpoczyna przyjmowanie zgłoszeń w konkursie Zielone Czeki. Są to nagrody przyznawane z okazji Dnia Ziemi. To jeden z najważniejszych i najbardziej prestiżowych konkursów w regionie, związanych z ochroną środowiska, o wieloletniej tradycji. Tegoroczny konkurs będzie jednak wyjątkowy, bo przypada w roku jubileuszowym 30-lecia funduszu. Dlatego wśród nagród pojawi się specjalna, jubileuszowa statuetka oraz czeki opiewające na 10 tysięcy złotych w każdej z czterech kategorii. Zgłoszenia przyjmowane są tylko do końca marca 2023 roku.

- To będzie naprawdę wyjątkowa edycja tego konkursu. Każdy, kto weźmie w nim udział, ma szansę zdobyć niepowtarzalną statuetkę Zielonych Czeków 30-lecia funduszu. Mogę zdradzić, że przygotowaliśmy tylko pięć takich statuetek – cztery dla każdej kategorii oraz jedną, gdyby kapituła zdecydowała się na przyznanie w tym roku nagrody specjalnej. Niebawem je pokażemy, bo w tej chwili są jeszcze w fazie produkcji. Tym bardziej więc warto spróbować swoich sił i przysłać nam zgłoszenie – wyjaśnia Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

Tegoroczne Zielone Czeki za działalność w 2022 roku zostaną przyznane w czterech kategoriach, w których mogą wziąć udział:

1. w kategorii Ekologiczna osobowość roku: osoby fizyczne,
2. w kategorii Gmina przyjazna dla czystego powietrza: gminy – wiejskie, miejskie, miejsko-wiejskie oraz miasta na prawach powiatu,
3. w kategorii Inwestycja proekologiczna roku: beneficjenci pomocy finansowej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, którzy w 2022 roku zakończyli realizację zadania dofinansowanego ze środków funduszu (z wyłączeniem osób fizycznych),
4. w kategorii Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej: organizacje pozarządowe (w rozumieniu ustawy z dnia 23.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) z terenu województwa śląskiego, prowadzące działalność proekologiczną.

O przyznaniu nagród decyduje Kapituła Konkursu. Poza wyjątkową statuetką Zielonych Czeków 30-lecia Funduszu, nagrodami są czeki o wartości 10 tysięcy złotych i dyplomy honorowe dla wyróżnionych, maksymalnie

Wyjątkowa edycja Zielonych Czeków organizowana jest specjalnie na 30-lecie WFOŚiGW w Katowicach.

pod dwóch w każdej z kategorii. Regulamin konkursu pozwala kapitule również na przyznanie nagrody specjalnej. Termin przyjmowania wniosków rozpoczął się 16 lutego 2023 roku, a upływa 31 marca. Laureatów poznamy do końca kwietnia.

Pierwsze Zielone Czeki z okazji Dnia Ziemi przyznane zostały przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach już w 1994 roku. Od tego czasu, na przestrzeni tych niemal 30 lat zmieniło się wiele – regulaminy, kategorie, statuetki i nagrody pieniężne. Nie zmienił się jednak prestiż nagrody, która do dzisiaj cieszy się ogromnym zainteresowaniem, a otrzymują ją wyjątkowi ludzie, wyjątkowe projekty, wyjątkowe gminy, które działają na rzecz ochrony środowiska. Do tej pory przyznanych zostało już ponad 300 Zielonych Czeków.

Szczegóły konkursu można znaleźć na naszej stronie WFOŚiGW w Katowicach. (jar)

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.